

Maak van een visual tree assessment geen virtual tree assessment

VTA is geen luxe, maar verplichting

Bestuurders van zowel ondernemingen als verenigingen kunnen hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld wanneer blijkt dat ze nalatig zijn geweest. Daarom is een visual tree assessment geen luxe, maar bittere noodzaak.

Auteur: Guy Oldenkotte

Iedereen die eigenaar is van één of meerdere bomen heeft de wettelijke plicht om deze te verzorgen. Doet u dat niet, dan wordt dat beschouwd als een onrechtmatige daad. Wanneer die boom inzet wordt van een juridisch steekspel omtrent schade of letsel, kan dat ertoe leiden dat de rechter besluit om de eigenaar van die boom een boete of zelfs een gevangenisstraf op te leggen. De voorwaarden daarvoor zijn allemaal vastgelegd in Artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek. Verzekeraars zijn tot op zekere hoogte bereid dergelijke schades en de gevolgen te dekken. Wie echter de kleine lettertjes erop naslaat, zal zien dat daarvoor wel een aantal zaken vereist is. Eén daarvan is het respecteren van de omgekeerde bewijsplicht: het slachtoffer hoeft de rechter er niet van te overtuigen dat u schuldig bent; u moet juist aantonen dat u alles heeft gedaan ter voorkoming van. Kunt u dat niet, dan zal de verzekeraar zonder scrupules de bijl zetten in de overeenkomst op basis waarvan u dacht gedekt te zijn.

Onbekend maakt onbemind

De wet kent drie soorten zorgplicht. Ten eerste is er de algemene zorgplicht, waarbij de

boom regelmatig beoordeeld wordt en regulier onderhoud krijgt. Al deze activiteiten dienen te worden vastgelegd. Dan is er de verhoogde zorgplicht, waarbij jaarlijks een risico-inschatting wordt gemaakt voor bomen die op risicovolle plekken staan. Daarbij kunt u denken aan bomen langs wandelpaden of op parkeerterreinen. Ten slotte is er de onderzoeksplicht, waarbij nader onderzoek moet leiden tot conclusies of activiteiten wanneer vastgesteld is dat de boom afwijkingen of gebreken vertoont. Deze principes zijn vastgelegd in een zogenaamd *visual tree assessment* (VTA). Het Handboek bomen kan helpen om vast te stellen of de staat van de boom aanvaardbaar is, of er attentie vereist of dat de boom juist risicovol is. Toch zitten die onderzoeken niet bij alle golfbanen in de genen. 'Onbekend maakt onbemind', stelt Jannes Landkroon van de Nederlandse Greenkeepers Associatie. 'Het sluimert wat in het achterhoofd, maar vaak overheerst de gedachte dat het risico op letsel klein is omdat er bij storm niemand speelt.' Ronald Buiting van Buiting Advies noemt die gedachtes drogredenen. 'Bij beuken kan zomaar een zomerbreuk optreden, waarbij een tak afbreekt terwijl het prachtig weer is. Schade

Sander Kristalijn

of letsel als gevolg van zo'n zomerbreuk zal door geen enkele verzekering tegen stormschade worden gedekt.' Buiting vermoedt dat de jacht op het felbegeerde GEO-certificaat een reden is waarom greenkeepers de noodzaak van een VTA uit het oog zijn verloren. 'Ze zijn daardoor een beetje in slaap gesust.'

Nieuwe blik op VTA

Pieter Veldstra van IPC Groene Ruimte geeft al sinds de eeuwwisseling cursussen over VTA. Tot dusver heeft hij vooral ambtenaren, gemeentemedewerkers en boomverzorgers onderwezen. De feedback die hij kreeg, heeft hem gesterkt in het idee dat VTA nog lang niet wordt begrepen. 'Veel gemeenten zijn daarin doorgeslagen. Die besluiten nu om een boom jaarlijks te controleren. Dat kost heel veel geld, waardoor het idee bestaat dat een VTA vrijwel onbetaalbaar is wanneer men over veel bomen beschikt.' Voor golfterreinen en sportaccommodaties waar dagelijks één of meerdere groenverzorgers continu bezig zijn met het onderhouden van de faciliteiten, pleit hij ervoor om het systeem om te draaien. 'Die moeten er juist voor zorgen dat ze het onderhoud op orde hebben, door vast te stellen welke risico's er zijn en daar het onderhoud op af te stemmen.' Zo zou het snoeibeleid voor bomen langs paden en op parkeerplaatsen anders kunnen zijn dan voor bomen elders op het terrein. 'In plaats van eens in de zoveel tijd vast te stellen hoe de situatie is, dienen greenkeepers juist continu de conditie van een boom in de gaten te houden.' Volgens Ronald Buiting kunnen externe specialisten zoals Buiting Advies daarbij een belangrijke rol spelen. 'Wij zijn er om problemen op te lossen, niet om de locatie regelmatig te bezoeken en daarvoor te factureren', zo vat hij

5 min. leestijd

ACHTERGROND

Jannes Landkroon

Pieter Veldstra

Ronald Buiting

het samen. 'Wij brengen alles in kaart, geven daarmee de golfclub een nulmeting en leiden de greenkeeper vervolgens op om die kwaliteit zelf te borgen.'

Geen momentopname

Volgens Sander Kristalijn van NLadviseurs is er in het beheer wel degelijk aandacht voor boomveiligheid, maar minder voor de registratie van de uitvoering en vormgeving van het beheer. 'Juist bij de verslaggeving kan nog veel worden bereikt, zodat er minder ad hoc gebeurt.' Veel greenkeepers en fieldmanagers beschouwen de administratieve aspecten van hun werk nog altijd meer als rompslomp dan als een essentieel onderdeel. 'Toch hoeft dat helemaal niet zo complex te zijn. Het volstaat al wanneer men een overzichtsfoto of kaart van het terrein heeft en daar bij elke boom of bomengroep de benodigde informatie op heeft weergegeven.' Door het vastleggen van die kennis ziet de greenkeeper ook hoe een gebrek zich ontwikkelt. 'Zodoende zal men beter in staat zijn om de oplossingen daarop af te stemmen.' Die vastlegging kan op vele verschillende manieren gebeuren. NLadviseurs heeft een online applicatie, bij Buiting Advies werkt men met een app en er zijn ook hele softwarepakketten die bedoeld zijn om al die kennis te verwerken. Het is aan de golfclubs om te bepalen hoeveel kennis ze uiteindelijk willen verwerken en vastleggen. Zowel Kristalijn als Buiting is van mening dat het uitvoeren van een VTA niet beperkt moet blijven tot een bepaald moment in het jaar. 'Het is iets dat het hele jaar door moet plaatsvinden', stelt Buiting. 'In de winter kun je eenvoudig dood hout signaleren in de kroon; in de zomer kun je juist weer zien hoe de bladbezettingscondities van diezelfde boom zijn', zo vult Kristalijn aan.

Inspelen op ontwikkelingen

Zelfs wie zich lang geleden al eens heeft laten bijpraten over VTA, doet er verstandig aan om

zijn kennis te laten updaten. 'Het is sowieso een verplichting om zich te laten bijspijkeren over de recente ontwikkelingen', zo merkt Pieter Veldstra van IPC Groene Ruimte op. Maar de snelheid van die ontwikkelingen is niet langer makkelijk bij te benen. Zo zijn de temperaturen en neerslagpatronen van de afgelopen paar jaar onbekend. En het besluit van het KNMI om in de week voor

'Onbekend maakt onbemind'

Pinksteren drie dagen op rij een weeralarm af te kondigen, was uniek in de geschiedenis. Bomen en groen zullen anders op die ontwikkelingen reageren.

Dat veranderende weerpatroon heeft ook als gevolg dat zogenaamde exoten in de toekomst vaker onderdeel worden van het ecosysteem. Dat brengt consequenties met zich mee. 'Ik denk daarbij aan de ecologie', stelt Ronald Buiting. 'Zo zullen er minder douglassparren en zomereiken zijn, maar ik verwacht dat het aantal Amerikaanse eiken juist gaat toenemen.' Die laatste moet juist jaarlijks gesnoeid worden. Ook Kristalijn meent dat die veranderende visie op ecologie gevolgen zal hebben voor VTA. 'Het laten staan van dood hout is onderdeel van ecologisch bomenbeheer. Dat brengt echter wel risico's met zich mee. De risicogebieden moet je in kaart brengen en op basis daarvan kun je bepalen waar je dood hout laat staan en waar niet. Een boom met dood hout op een plek waar veel mensen langskomen, verwijder je; een boom met dood hout ergens achteraf

waar nooit iemand komt, laat je staan.' Hij wijst er daarbij op dat veiligheid altijd een prioriteit moet zijn. 'Maar als je je terrein goed in beeld hebt, kun je veiligheid en ecologisch beheer goed laten samengaan.'

Beperkte kosten

Afhankelijk van de reikwijdte van de werkzaamheden kunnen de kosten voor een VTA door een externe partij sterk verschillen. 'Golfbanen kunnen er ook voor kiezen om een of meerdere werknemers op cursus te sturen', stelt Jannes Landkroon van de NGA. Hij schat dat een golfbaan de kosten voor zo'n cursus binnen twee tot drie jaar kan terugverdienen. Bij IPC Groene Ruimte duurt zo'n cursus drie dagen. 'Het examen wordt echter bij Groenkeur afgenomen. Wie slaagt, krijgt een pasje dat vier jaar geldig is. Daarna is men verplicht om zich opnieuw te laten certificeren', zo licht Pieter Veldstra toe. Het is zeker geen overbodige luxe om te investeren in zo'n cursus of een VTA laten uitvoeren door een externe partij. 'Veel golfbanen streven naar een GEO-certificering. Ik ben blij dat de Nederlandse Golf Federatie (NGF) nu stelt dat iedere club met een GEO-certificaat over drie jaar verplicht is om, als onderdeel van de hercertificering, ook een VTA te uploaden', stelt Ronald Buiting. 'Wie geen VTA uploadt, krijgt dus niet langer een GEO-certificaat.'

Landkroon, Veldstra, Buiting en Kristalijn wijzen er allemaal op dat bomen 'een levend iets' zijn. Behalve dat gebreken niet altijd duidelijk zichtbaar zijn, betekent dat ook dat er soms spontaan nare situaties kunnen optreden. Een VTA zal dat niet voorkomen. Maar in de wetenschap dat ook rechters de kenmerken van 'een levend iets' hebben, helpt het wel om een ongelukkige interpretatie of nadelige aanname definitief te weerleggen. Dat zal weinig afdoen aan de nare smaak van die ervaring en de juridische strijd die voortvloeit uit claims wegens schade of letsel. Maar het helpt wel om te bewijzen dat dit niet per se aan de club of aan het bestuur te wijten is.

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/30088/maak-van-een-visual-tree-assessment-geen-virtual-tree-assessment